

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Edukacji zmieniające rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych jest wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 44zb ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Nowelizacja rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2572, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem”, wynika z zobowiązania podjętego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej na posiedzeniu Zespołu ds. Edukacji Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, które odbyło się w dniu 3 grudnia 2024 r. Dyskutowana była wówczas sprawa tygodniowego wymiaru godzin nauki języków przez uczniów, którzy pobierają dodatkowo naukę języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego. Członkowie ww. Zespołu zwrócili uwagę, że uczeń ten uczy się – oprócz języka polskiego i języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego – także języka obcego nowożytnego, a od klasy VII szkoły podstawowej – drugiego języka obcego nowożytnego, co stanowi dla niego znaczne obciążenie. W związku z tym uzgodniono, że zostaną przygotowane rozwiązania prawne umożliwiające zwolnienie ucznia uczęszczającego na naukę języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego z nauki drugiego języka obcego nowożytnego, co pozwoli zmniejszyć tygodniowe obciążenie uczniów nauką języków.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy szkoła i placówka publiczna umożliwiają uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej, a w szczególności naukę języka oraz własnej historii i kultury. Wymiar godzin nauki języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego, organizowanej w różnych formach, oraz nauki własnej historii i kultury określa załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków i sposobu wykonywania przez przedszkola, szkoły i placówki publiczne zadań umożliwiających podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 2737, z późn. zm.).

Projektowane rozporządzenie przewiduje wprowadzenie zmiany polegającej na umożliwieniu zwolnienia uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej, realizujących naukę języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego z nauki drugiego języka obcego nowożytnego. Zwolnienie takie byłoby udzielane przez dyrektora szkoły do końca danego roku szkolnego (tj. będzie wymagało ponowienia w kolejnym roku szkolnym) na podstawie wniosku rodziców ucznia.

Projekt rozporządzenia zawiera również regulacje dotyczące odpowiedniego odnotowania w dokumentacji przebiegu nauczania ucznia, który skorzysta z możliwości takiego zwolnienia. Natomiast w sytuacji gdy uczeń zrezygnuje w trakcie roku szkolnego, albo po ukończeniu klasy VII szkoły podstawowej, z nauki języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej lub języka regionalnego, będzie wówczas obowiązany do podjęcia nauki drugiego języka obcego nowożytnego albo języka łacińskiego realizowanego w oddziale, do którego uczęszcza. W obu przypadkach uczeń ten będzie musiał we własnym zakresie wyrównać różnice programowe w realizacji drugiego języka obcego nowożytnego albo języka łacińskiego.

Obecnie w klasach VII i VIII szkoły podstawowej na naukę języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego w formie dodatkowej nauki języka przeznaczają się po 3 godziny tygodniowo. Natomiast zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 781) na naukę pierwszego języka obcego nowożytnego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej przeznaczają się po 3 godziny tygodniowo, a na naukę drugiego języka obcego nowożytnego albo języka łacińskiego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej – po 2 godziny tygodniowo. Powyższa zmiana spowoduje, że uczniowie realizujący naukę języka mniejszości lub języka regionalnego, którzy w sumie uczą się trzech języków (czterech, jeżeli wliczymy w to również naukę języka polskiego), będą mogli mieć o 2 godziny tygodniowo mniejszy wymiar godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 września 2025 r.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 w związku z § 132 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.